

พระราชบัญญัติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๗๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๗)

อนุกัตน์จาตุรนต์

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๗๘

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๘๓

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรมีพระราชบัญญัติ กำหนดฐานะระเบียบ และแบบแผนแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎและข้อบังคับ อื่นซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็น สถานศึกษา และค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ โดยมีมุ่งจะส่งเสริมวิชาชั้นสูง และทุนบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๕ มหาวิทยาลัยนี้ แบ่งออกเป็นคณะต่างๆ คณะหนึ่งๆ แบ่งออกเป็นแผนกวิชาต่างๆ แต่ถ้าแผนกวิชาใด

เล่ม ๕๒ หน้า ๙๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘

จะรวมกับแผนกวิชาอื่นเป็นคณะไม่ได้ ก็ให้ตั้งเป็นแผนกอิสระได้

การตั้งหรือเลิกล้มคณะหรือแผนกวิชานั้นให้ทำได้แต่โดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๖ คณะต่าง ๆ แห่งมหาวิทยาลัยนี้ คือ

คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล มีแผนกกาย
วิภาควิทยา สรีระวิทยา พยาธิวิทยา อายุศาสตร์ ศัลย
ศาสตร์ สูติศาสตร์-นารีเวชวิทยา เอกซเรย์ และพยาบาล
-ผดุงครรภ์

คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีแผนกเคมี ฟิสิกส์
ชีววิทยา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาโบราณตะวันออก
ออก ภาษาปัจจุบัน ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ และ
ฝึกหัดครู

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีแผนกวิศวกรรมโยธา วิศว
กรรมเครื่องกล และวิศวกรรมไฟฟ้า

แผนกอิสระต่าง ๆ แห่งมหาวิทยาลัยนี้ คือ แผนก
เภสัชกรรมศาสตร์ แผนกสถาปัตยกรรมศาสตร์ และ
แผนกสัตวแพทยศาสตร์ .

มาตรา ๗ ให้มหาวิทยาลัยนี้เป็นนิติบุคคล

ในส่วนการเงินนั้น อาจที่จะมีรายได้ต่าง ๆ ดังนี้

(๑) เงินงบประมาณแผ่นดิน

(๒) เงินผลประโยชน์และ ค่าธรรมเนียม ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เงินประเภทนี้ ให้มหาวิทยาลัยรักษาและจัดการได้เอง

(๓) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่งบุคคลอุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย และภายในบังคับแห่งเงื่อนไข ข้อบังคับ หรือ วัตถุประสงค์ ซึ่งผู้อุทิศตน กำหนดไว้ ให้มหาวิทยาลัยรักษาและจัดการตามที่เห็นสมควรแก่ประโยชน์แห่งมหาวิทยาลัยนี้

ส่วนที่ ๒

ระเบียบธุรการทั่วไปในมหาวิทยาลัยและคณะต่าง ๆ

หมวดที่ ๑

ธุรการและเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘ ให้มหาวิทยาลัยนี้ อยู่ในความควบคุมดูแลของสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย

(ก) กรรมการโดยตำแหน่ง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ อธิการบดีมหาวิทยาลัย คณบดี และหัวหน้าแผนกอิสระ

(ข) กรรมการที่เลือกตั้งขึ้นจากบรรดาศาสตราจารย์หรืออาจารย์ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกวิชาของคณะต่างๆ คณะละหนึ่งหรือสองคนแล้วแต่สภามหาวิทยาลัยจะวินิจฉัย

(ค) กรรมการซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำนวนไม่เกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสองประเภทข้างต้น

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยเป็นอุปนายกโดยตำแหน่ง ให้คณะกรรมการเลือกตั้งผู้หนึ่งผู้ใดในหรือนอกคณะกรรมการนี้ ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ เป็นเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๐ ให้กรรมการที่เลือกตั้งขึ้น และกรรมการที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้น ดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี แต่จะกลับตั้งให้อยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปอีกคราวละสองปีก็ได้

มาตรา ๑๑ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) วางระเบียบภายในมหาวิทยาลัย เช่น การรับผู้สมัครเข้าเรียน วินัยและอัตราค่าธรรมเนียม

(๒) พิจารณาเพื่ออนุมัติการปรับปรุงและแก้ไขรายละเอียดหลักสูตรวิชาของคณะต่างๆ

(๓) เลือกตั้งหรือถอดถอนคณบดี และหัวหน้าแผนกต่างๆ

(๔) ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กระทรวงธรรมการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ในเมื่อเกี่ยวกับตำแหน่งศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีเงินเดือนในงบประมาณแผ่นดิน

(๕) วางระเบียบการแต่งตั้งเลื่อนชั้นถอดถอนและควบคุมศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับเงินเดือนจากรายได้ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗ (๒)

(๖) วางระเบียบให้ปริญญาและอนุปริญญา

(๗) ทำงบประมาณเงินประจำปีของมหาวิทยาลัย

(๘) รักษาและจัดการเงิน และทรัพย์สินอย่างอื่นของมหาวิทยาลัย

(๕) พิจารณาและให้ความเห็นในปัญหาใด ๆ อันเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยหรือเรื่องการศึกษา ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ หรืออธิการบดีเสนอขึ้นมา

มาตรา ๑๒ ให้นายกหรืออุปนายกเป็นผู้เรียกประชุมสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา ๑๓ ให้นายกเป็นประธานในที่ประชุม ถ้านายกมาประชุมไม่ได้ให้อุปนายกเป็นประธาน ถ้าอุปนายกมาประชุมไม่ได้ ก็ให้กรรมการเลือกตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราว

มาตรา ๑๔ การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าในการลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นหนึ่งคะแนนเพื่อชี้ขาด

มาตรา ๑๕ เจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยมีดังนี้ คือ

(ก) ข้าราชการสามัญและวิสามัญ ตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๘๘

(ข) พนักงานคัมภีร์วิทยาลัยตั้งขึ้น และรับเงินเดือน
ถาวรยได้ของมหาวิทยาลัยนั้นตามมาตรา ๑ (๒)

มาตรา ๑๖ อธิการบดีมหาวิทยาลัยนั้น จะได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภามหา
วิทยาลัยจากผู้ที่มีคุณวุฒิตั้งต่อไปนี้

(๑) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกของมหาวิทาลัย
นี้ หรือเทียบเท่ากัน หรือ

(๒) ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีของมหาวิทาลัย
นี้หรือเทียบเท่ากัน และได้กล่าวว่าเป็นเจ้าหน้าที่ใน
มหาวิทาลัยนี้ หรือเป็นข้าราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี

อธิการบดีมหาวิทยาลัยดำรงอยู่ในตำแหน่งสองปี แต่
จะกลับตั้งให้อยู่ในตำแหน่งนั้นต่อไปอีกคราวละสองปีก็ได้

มาตรา ๑๗ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ควบคุมดูแลการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้เป็นไป
ตามพระราชบัญญัติและข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย

(๒) รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่คณะดี

(๓) ควบคุมดูแลการเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สิน
อื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๔) รักษาวินัยของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๘ เลขธิการของสภามหาวิทยาลัยนั้น ต้อง
ได้ปริญญาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนี้ หรือ
เทียบเท่ากัน และได้ทำงานในมหาวิทยาลัยนี้ไม่ต่ำกว่าห้าปี

มาตรา ๑๙ ให้เลขธิการของสภามหาวิทยาลัยเป็น
เลขธิการแห่งมหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและมีหน้าที่ดังนี้

- (๑) ควบคุมการทะเบียนและสถิติ
- (๒) ควบคุมการบัญชี
- (๓) ตรวจสอบดูแลพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่น ๆ
ของมหาวิทยาลัย
- (๔) ช่วยเหลืออธิการบดีในกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย

หมวด ๒

คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ในคณะต่าง ๆ

มาตรา ๒๐ ในคณะหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการประจำทุก
คณะ ซึ่งประกอบด้วยคณาบดีเป็นประธาน และผู้แทน
แผนกวิชาต่าง ๆ ในคณะนั้น เก่าที่คณะกรรมการประจำ
คณะจะได้ตกลงกันโดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัย ตั้ง
ขึ้นจกบรรดาคณาบดีแผนก ศาสตราจารย์และอาจารย์ใน
แผนกนั้น แต่ต้องมีจำนวนไม่เกินสองคนต่อหนึ่งแผนก

ในแผนกอิสสระ ให้มีคณะกรรมการประจำแผนกซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าแผนกวิชาและอาจารย์

ให้คณะกรรมการประจำตั้งผู้ใดผู้หนึ่งในหรือนอกคณะกรรมการเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการประจำคณะ หรือแผนกอิสสระมีหน้าที่ดังนี้

(๑) วางระเบียบการภายในคณะ หรือแผนกเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๒) วางหลักสฐกรรายละเอียดสำหรับคณะ หรือแผนกเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๓) วางระเบียบการสอบไล่เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย และจัดการสอบไล่สำหรับคณะหรือแผนก

(๔) รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่คณะดี หรือหัวหน้าแผนกในกิจการของคณะหรือแผนก

(๕) เสนอแต่งตั้งเลื่อนชั้นและถอดถอนศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในคณะหรือแผนก และสำหรับตำแหน่งที่มีเงินเดือนในงบประมาณแผ่นดิน ให้คณะกรรมการประจำทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรมหลวงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖

(๖) จัดทำงบประมาณประจำปี ของคณะหรือแผนก แล้วเสนอต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัยต่อไป

มาตรา ๒๒ การประชุม องค์กรประชุม การลงมติ และการตั้งประธาน ให้ใช้บทบัญญัติในมาตรา ๑๒-๑๓ และ ๑๔ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ กิจการในคณะหนึ่ง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของคณบดี ซึ่งสภามหาวิทยาลัย จะได้ตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำคณะจาก บรรดาหัวหน้าแผนกในคณะนั้น และตั้งรองอยู่ในตำแหน่ง สี่ปี แต่จะกลับตัวให้อยู่ในตำแหน่งนั้นอีกครั้งคราวละสี่ปีก็ได้

กิจการในแผนกวิชานั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของ หัวหน้าแผนกวิชา

มาตรา ๒๔ คณบดีและหัวหน้าแผนกวิชา มีหน้าที่ดังนี้

(๑) เป็นผู้แทนของคณะและแผนกวิชา

(๒) ปฏิบัติการตามข้อตกลงของคณะกรรมการประจำ คณะและแผนกวิชา และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้การสอบ และหลักสูตรการสอนดำเนินไปโดยเรียบร้อย

(๓) รักษาวินัยภายในคณะและแผนกวิชา

มาตรา ๒๕ บุคคลซึ่งสามารถวิทยาลัยเสนอ เพื่อตั้ง
เป็นศาสตราจารย์นั้น ให้มหาวิทยาลัยเลือกจากบรรดาผู้มั่งคั่ง
วุฒิสำหรับแผนกวิชาที่ตนพึงปฏิบัติดังนี้

(๑) ได้ปริญญาชั้นเอกของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบ
เท่ากัน และได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี หรือ

(๒) ได้ปริญญาชั้นโทชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้ หรือ
เทียบเท่ากัน และได้ทำการค้นคว้าได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือ

(๓) ได้ปริญญาชั้นโทชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้ หรือ
เทียบเท่ากัน และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษ ใน
การสอนในมหาวิทยาลัยนี้ไม่ต่ำกว่าสิบห้าปี

มาตรา ๒๖ สภามหาวิทยาลัยอาจตั้งผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งเคย
เป็นศาสตราจารย์มาแล้วด้วยความสามารถและชำนาญดี
พิเศษ เป็นศาสตราจารย์อุบถาคณะในวิชาที่ผู้นั้นได้มีความ
เชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศก็ได้

มาตรา ๒๗ การแต่งตั้งอาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ซึ่ง
มีเงินเดือนประจำอยู่โดยประจำทางแผ่นดินนี้ให้ขึ้นไปตาม
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖
หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคล เพื่อ

บรรจุตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้ว
แต่กรณี

ส่วนที่ ๓

ประเภทวิชาและปริญญา

มาตรา ๒๘ ให้มหาวิทยาลัยนี้มีอำนาจให้ปริญญาบัณฑิต
สำหรับวิชาต่อไปนี้

แพทยศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ พ. ข้างหน้า)

วิศวกรรมศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ วิศวกรรม. ข้างหน้า)

อักษรศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ อ. ข้างหน้า)

วิทยาศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ วิทยาศาสตร์. ข้างหน้า)

เภสัชกรรมศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ เภส. ข้างหน้า)

สถาปัตยกรรมศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ สด. ข้างหน้า)

สัตวแพทยศาสตร์ (ใช้อักษรย่อ สด. ข้างหน้า)

มาตรา ๒๙ ปริญญาบัณฑิตมี ๓ ชั้น คือ

ชั้นเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต (ใช้อักษรย่อ ด. ข้างหลัง)

ชั้นโท เรียกว่า มหาบัณฑิต (ใช้อักษรย่อ ม. ข้างหลัง)

ชั้นตรี เรียกว่า บัณฑิต (ใช้อักษรย่อ บ. ข้างหลัง)

ปริญญาบัณฑิตชั้นตรี อาจแบ่งเป็นเกียรติปริญญาอันดับ

๑ อันดับ ๒ และปริญญาสำเร็จ

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๕๕

หัวข้อหลักสูตรในการสอบไล่เพื่อปริญญาสำหรับแผนกวิชาต่าง ๆ ข้างบนนี้ให้รับไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐ ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิสมควรแก่ปริญญาชั้น ๆ

มาตรา ๓๑ บรรดาปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ให้ไปแล้วก่อนพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือเป็นปริญญาตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่จะเข้าชั้นใดตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สภามหาวิทยาลัยกำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ภาควิชาบังคับแห่งมาตรา ๒๘ ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้อนุปริญญาแก่ศิษย์ที่เรียนสำเร็จตามหลักสูตรที่มีมาตรฐานยังไม่ถึงชั้นปริญญา และสอบไล่ได้ตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ ๕

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๓ ให้มอบบรรดาเงินรายได้แต่ละทรัพย์สินอื่น ๆ ตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ซึ่งกรมมหาวิทยาลัยและ

เล่ม ๕๒ หน้า ๘๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๔๗๘

กระทรวงการคลังเก็บรักษาไว้ในเวลานี้ ให้แจ้งมหาวิทยาลัย
ภายใน กำหนด เวลาไม่เกิน สด เดียว กับบทอื่น ประกาศใช้
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๔ ให้อธิบดีกรมมหาวิทยาลัยยกหน้าที่อธิการ
บดีมหาวิทยาลัยตั้งแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้น
ไป แต่ไม่ให้เป็นเหตุเพื่อน

มาตรา ๓๕ คณะที่ หัวหน้าแผนกวิชา สาขาราชการ
และกรรมการในคณะกรรมการประจำคณะซึ่งกระทรวงธรรม
การได้ตั้งขึ้นไว้แล้ว และซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศ
ใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าได้เลือกตั้งขึ้น หรือตั้งขึ้น
โดยชอบตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พระยานิติศาสตร์ ไพศาลย์

รัฐมนตรี